

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre Meerinzicht financieel gezien in staat is eventuele tegenvallers op te vangen, zonder dat hiervoor het beleid moet worden gewijzigd. De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. In de dagelijkse operatie zijn er tal van kansen en bedreigingen waar op ingespeeld wordt. Veel hiervan wordt ook door dagelijks management en getroffen beheersmaatregelen ondervangen. Ook reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen maken geen deel uit van de risico's in het onderdeel weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om tegenvallers op te kunnen vangen. Meerinzicht kent, tot op heden, voor dit doel geen reservepositie en kan in haar begroting enkel terugvallen op de weerstandscapaciteit die bestaat uit de post onvoorzien binnen de begroting. In de vastgestelde financiële verordening heeft het bestuur ingestemd met de mogelijkheid tot instellen van reserves. Deze mogelijkheid heeft niet tot doel om tegenvallers op te vangen, maar is bedoeld om meerjarige projecten uit te voeren, waarbij eenmalig middelen zijn verstrekt.

Weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Reserves	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Onvoorzien	160	160	160	160
Hogere bijdrage deelnemende gemeente	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal	160	160	160	160

Risico's

Meerinzicht blijft de ontwikkelingen en de daarmee verbonden kansen en risico's en gevolgen voor de (toekomstige) begroting monitoren. Waar mogelijk en noodzakelijk worden dan ook beheersmaatregelen genomen om te voorkomen dat beleid niet gerealiseerd wordt of er financiële risico's zijn. Mochten de ontwikkelingen leiden tot aangepaste prognoses, dan verwerkt de organisatie dit bij de eerstvolgende bestuursrapportage met bijbehorende ontwerp 1e begrotingswijziging.

Hieronder zijn overige risico's aangegeven:

Kans : L - minder vaak dan eens per 2 jaar
M - eens per 1 of 2 jaar
H - Vaker dan eens per jaar

Impact : L < € 250.000
M > € 250.000 en < € 500.000
H > € 500.000

Risico-overzicht				
Nr.	Beschrijving risico	Kans	Impact	Beheersmaatregel
1.	Wisselingen in het bestuur of veranderingen in politieke prioriteiten kunnen leiden tot het wijzigen van beleid, waardoor strategische plannen en samenwerkingsdoelen moeten worden aangepast.	M	H	Regelmatig overleg met bestuur en stakeholders, vaststellen van gezamenlijke strategische doelen en het formuleren van lange termijnbeleid dat minder gevoelig is voor wisselende prioriteiten.
2.	Het ontbreken van een scherp geformuleerde (gezamenlijke) uitvoeringsopdracht door EHZ gemeenten waardoor het risico bestaat dat er willekeur kan ontstaan	M	M	Duidelijke en breed aanvaarde P&C-cyclus. Geregeld actualisatie van bestaande PDO's. Tijdig adresseren en bespreekbaar maken van eventuele onduidelijkheden op de daarvoor bedoelde tafels.

	ten aanzien van de te leveren en te verantwoorden resultaten.			
3.	Continuïteit dienstverlening vanwege afwijkende besluitvorming bij 1 of meerdere gemeente(n) binnen EHZ-verband ten aanzien van nieuw in te zetten beleid (kan ook betekenen stoppen bestaand beleid).	M	M	Vroegtijdig verschillende belangen afwegen en mutaties tijdig verwerken in gemeentelijke kadernota, kan voorkomen dat er een moeilijk uitvoerbare opdracht bij Meerinzicht komt te liggen. Daar waar mogelijk wordt gestreefd naar een uniforme opdracht, indien noodzakelijk wordt maatwerk toegepast en worden de effecten hiervan in beeld gebracht.
4.	Aanpassing van bestaande of introductie van nieuwe wetten die de uitgaven beïnvloeden.	M	H	Adequaat inventariseren en rapporteren van ontwikkelingen (data en duiding), impactanalyse en tijdige afstemming en communicatie over beleid en budgettering met de brongemeenten. Indien nodig herijken van opdracht aan Meerinzicht.
5.	Autonome groei van de aanspraken in het sociaal domein (bijvoorbeeld door maatschappelijke of demografische ontwikkelingen). Een toename van aanspraken door inwoners kan leiden tot hogere uitgaven.	M	H	Adequaat inventariseren en rapporteren van ontwikkelingen (data en duiding), tijdige afstemming en communicatie met de brongemeenten.
6.	Tijdelijke taken vanuit het Rijk / gemeenten naar Meerinzicht kunnen leiden tot extra werkzaamheden, die ten koste kunnen gaan van reguliere dienstverlening.	H	M	Bij iedere opdracht vooraf afstemming met gemeenten gestemd met de gemeenten welke impact de opdracht heeft. Bij schaarste-problemen wordt in afstemming met de gemeente in werkzaamheden geprioriteerd.
7.	Tekort aan personeel en/of expertise door verloop of verzuim wat kan leiden tot kennisverlies, verhoogde wervingskosten en verlies aan stabiliteit binnen teams.	M	H	Continu actief uitvoeren van bestaande beheersmaatregelen zoals verwoord in het meerjarige EHZM-project "Strategisch Medewerkers Beleid".
8.	Projecten lopen uit qua tijd en/of kosten door slechte planning, onvoldoende risico-management of onvoorziene complicaties, wat kan leiden tot kostenoverschrijding en vertragingen in de dienstverlening.	L	M	Projecten lopen uit qua tijd en/of kosten door slechte planning, onvoldoende risico-management of onvoorziene complicaties, wat kan leiden tot kostenoverschrijding en vertragingen in de dienstverlening.
9.	Cyberdreigingen zoals ransomware, malware of phishing kunnen bedrijfsgegevens, privacy en continuïteit van de dienstverlening ernstig in gevaar brengen.	H	H	Uitvoeren van regelmatige penetratietests, versterken van firewall en antivirusmaatregelen, en medewerkers trainen in cybersecurity-bewustzijn. Voorbereiden op snelle actie bij cyberaanvallen met een incident-responseplan en cybersecurity oefening
10.	Kritische systemen of diensten vallen tijdelijk uit door storingen, onderhoudsfouten of rampen (zoals brand of overstroming), wat de continuïteit van de organisatie kan bedreigen.	M	H	Implementeren van een noodherstelplan en back-up-voorzieningen. Regelmatige tests van back-upsystemen en onderhoud van faciliteiten. Afspraken maken met leveranciers voor snelle herstelacties bij storingen.
11.	Gegevens van burgers, klanten of medewerkers worden onbevoegd ingezien of gelekt door bijvoorbeeld hacking, phishing of onvoldoende beveiligde databases. Dit kan leiden tot juridische claims, reputatieschade en boetes.	H	H	IT-beveiligingsprotocollen zoals tweefactor-authenticatie en encryptie. Regelmatig uitvoeren van dataprotectie-audits en bewustzijnstrainingen voor medewerkers over phishing en databeveiliging.
12.	Tijdige en geharmoniseerde besluitvorming door de brongemeenten is van invloed op de realisatie van de voorgenomen ombuigingen.	M	H	Eenduidig afspraken geformaliseerd vastleggen en bewaken.
13.	Onvoldoende uitvoeringskracht bij Meerinzicht. Voor realisatie van de ombuigingen dienen we de juiste mensen en middelen te hebben om de ombuigingen tijdig en goed te kunnen realiseren / effectueren.	L	H	Projectmatige aanpak, plan van aanpak, PDCA toepassen met regelmatige opvolging.

14.	Onverwachte uitgaven of overschrijding van het budget a.g.v. kostenstijgingen door bijv. inflatie, stijgende loonkosten of materiaal-kosten. Tevens verminderde flexibiliteit na realisatie van ombuigingen. Hanteren van de 0-lijn op de materiële budgetten vanaf 2024 heeft een negatief effect op de financiële performance van Meerinzicht. Oorzaak ligt o.a. in bestaande afspraken waar indexering contractueel is vastgelegd.	M	H	Financiële monitoring met maandelijkse budgetrapportages. Tijdige afstemming en communicatie met de brongemeenten, mogelijk een aanvullende bijdrage van de gemeenten. Opstellen van een scenario-analyse om te anticiperen op kostentoeenames.
15	Niet-naleving van wet- en regelgeving kan leiden tot sancties, juridische problemen en reputatieschade, bijvoorbeeld door het niet tijdig implementeren van nieuwe wetten of regels.	L	M	Regelmatig compliance-audits uitvoeren, personeel trainen in relevante regelgeving en een systeem om wetswijzigingen te monitoren en implementeren.
16.	Definitieve subsidiebedragen zijn lager dan vooruit ontvangen bedragen. M.n. in geval van ESF-subsidies. Deze zijn onderhevig aan uitgebreide controles, vanuit het Rijk en vanuit de EU. Dit alles maakt het onzeker welk bedrag aan ESF-subsidies uiteindelijk wordt ontvangen.	M	L	Eventuele kosten voor het aanvragen, monitoren en verantwoorden worden in de meerjarenbegroting budgetneutraal gedekt. Hierbij wordt niet uitgegaan van een 100% toekenning.
17	Tijdige en geharmoniseerde besluitvorming m.b.t. ombuigingen Meerinzicht door de brongemeenten is van invloed op de realisatie van de voorgenomen ombuigingen en het besparingspotentieel	H	H	Eenduidig afspraken geformaliseerd vastleggen en bewaken.
18	Doorvoeren van (te) veel / alle voorstellen (ombuigingen) op gebied van personeel / arbeidsvoorwaarden heeft negatieve impact op aantrekkelijk werkgeverschap en mogelijk op de beschikbaarheid van genoeg medewerkers.	M	H	Weloverwogen keuzes maken en actieve communicatie aan betrokkenen.
19	Minimaliseren van stelposten, binnen de ombuigingen, in de begroting van Meerinzicht leidt tot een verdere beperking van (regel)ruimte in geval van financiële tegenvallers en vergroot de kans op negatieve financiële resultaten.	H	M	Financiële monitoring met maandelijkse budgetrapportages. Tijdige afstemming en communicatie met de brongemeenten, mogelijk een aanvullende bijdrage van de brongemeenten.
20	De rechtmatigheidsverantwoording kent vanaf begrotingsjaar 2025 een gemaximeerde grens van 2%.	M	M	Actief monitoren van inkoopcontracten en financieel beheer om tijdig onrechtmatigheden in beeld te hebben. Hierdoor kan er tijdig actie op ondernomen worden.

Kengetallen

Met de algemene financiële kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van de gemeente. Kengetallen zijn getallen, die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balansen en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte Meerinzicht beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te kunnen vangen.

In het BBV staan de volgende algemene financiële kengetallen:

1. Netto schuldquote;
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. Solvabiliteitsratio;
4. Grondexploitatie (niet van toepassing voor Meerinzicht);
5. Structurele exploitatieruimte;

6. Belastingcapaciteit (niet van toepassing voor Meerinzicht).

De Begroting en Jaarstukken van Meerinzicht bevatten geen grondexploitatie en belastingopbrengsten en derhalve worden de kengetallen 4 en 6 niet opgenomen in deze paragraaf. In de onderstaande tabel zijn de vier van toepassing zijnde kengetallen opgenomen voor begrotingsjaren 2026-2030.

De conclusie is dat Meerinzicht bij twee kengetallen (de netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen) de categorie A heeft. Meerinzicht heeft met name vaste activa op het gebied van automatisering. Op het kengetal 'Solvabiliteitsratio' scoort Meerinzicht een C. Aangezien Meerinzicht geen eigen vermogen heeft, is dat onvermijdelijk. Zoals bekend is Meerinzicht voor de financiering afhankelijk van de deelnemende gemeenten. Het kengetal "Structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Meerinzicht heeft voor de begrotingsjaren 2026 t/m 2030 een categorie B omdat structurele lasten gedekt worden met structurele baten en incidentele lasten met incidentele baten.

Beoordeling door Provincie Gelderland			
Kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	<90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

Kengetallen	Begroting 2026	Categorie	Begroting 2027	Categorie	Begroting 2028	Categorie	Begroting 2029	Categorie	Begroting 2030	Categorie
Netto schuldquote	7,63%	A	5,96%	A	5,41%	A	6,58%	A	7,00%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	7,63%	A	5,96%	A	5,41%	A	6,58%	A	7,00%	A
Solvabiliteitsratio	0,00%	C	0,00%	C	0,00%	C	0,00%	C	0,00%	C
Structurele exploitatieruimte	0,00%	B	0,00%	B	0,00%	B	0,00%	B	0,00%	B
Grondexploitatie	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
Belastingcapaciteit	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	